

"עליה ג'"

התכנית שעמדה מאחורי רעיון "עליה ג'", עיקרה היה בציוד כל שיירות העולים
במשק חס ובפיקוד של בחור מארץ-ישראל שהיה מאומן לצורך זה.

שומה לציין כי דוד בן-גוריון הסתייג בתחילה ממפעל ההעפלה בכללותו, זאת
מחשש שפעילות זו תסכן את העליה החוקית ואת המשא ומתן עם הבריטית על
הקמת מדינה יהודית, אולם בשלהי שנת 1938 חל מפנה בעמדתו זו, וזאת עקב ארועי

ליל הבדולח בגרמניה מחד, והמדיניות הבריטית האנטי-ציונית מאידך.

דוד בן-גוריון   שאול אביגור

לאחר פגישתו עם שר המושבות בלונדון, הבין כי הבריטים מנסים בכל דרך לפייס
את הערבים, כי הם מתנגדים להקמת מדינה יהודית, ונוקטים בכל דרך אפשרית
לצמצם את העליה. אי לכך הגיע למסקנה כי הישוב תייב לשנות את מדיניותו ולנקוט
בדרך של "ציונות לוחמת", כאשר ההעפלה היא כלי חשוב להגשמתה. מכאן באה
הצעתו לפתוח ב"עליה ג'".

על מנת לממש את התשתית לרעיון "עליה ג'", נדרש שאול אביגור להגיע
להתייעצות עם דוד בן-גוריון. (1)

שלמה שמיר   זעם גולן   מיכאל בן-גל   ישראל סל

בן-גוריון סבר כי האנשים המתאימים לביצוע משימה זו צריכים להיות אנשי
הבריגדה היהודית, והוא אכן פנה למספר מאנשי הבריגדה, בהם מיכאל בן-גל,
ושלמה רבינוביץ (שמיר), אולם הם סרכו לבקשתו.

בסופו של דבר הוטלה משימת האימוץ על נחום גולן (שפיגל) ועל ישראל טל,
כאשר מחנה האימונים, אליו רוכזו כעשרים בחורים, היה ליד פאריז. אולם האימונים
לא עלו יפה, ובן-גוריון לא הצליח להלהיב את האנשים לרעיון של פריצה מזויינת
של מעפילים.

שאל אביגור התנגד לרעיון "עליה ג'", כמו גם ליתר אקטיביזם על חשבון
המעפילים, ועמו גם ראשי ה"הגנה" שראו בכך גם הדפתנות מבחינה מדינית.

יש לציין כי חבריו של בן-גוריון להנהגה, כפון גם פעילי ההעפלה, לא נטו לאמץ
את תכניתו בטענה שיש להעדיף הצלת יהודים בהעפלה חשאית, על פני התנגדות
גרולה וחמושה נגד הבריטים. (2)

הצעתו של בן-גוריון אמנם נדחתה, אולם בשנת 1939 הוקם "המוסד לעליה ב"
על מנת לארגן ולבצע 'העפלה שקטה'.

